

PODZIAŁ DZIEJÓW

Najbardziej ogólnym podziałem dziejów jest podział **na dwie ery**: starą erę (era przed narodzinami Chrystusa = p.n.e.) oraz nową erę (era po narodzinach Chrystusa = n.e.)

Autorem tego podziału jest św. Augustyn, żyjący w V w. n.e.

Czas historyczny dzielimy też na **epoki historyczne**, a w mniejszych okresach na **tysiąclecia, wieki i lata**.

Ciekawostka: Joachim Fiore, żyjący w XII w., podzielił dzieje świata na trzy okresy. Podział swój wzorował na analogii do Trójcy świętej: **okres Ojca** – początki starożytności, do narodzin Chrystusa. **okres Syna** – od narodzin Jezusa do połowy XIII w. **okres Ducha** – (który miał nastąpić) od połowy XIII w.

Dzieje świata dzielimy na:

- A) prehistorię (czyli okres w dziejach ludzkości przed wynalezieniem przez ludzi pisma (ok. 3500 r. p.n.e.) oraz
- B) historię – a tą dalej dzielimy na epoki historyczne (nie mylić z epokami kulturalnymi)

PREHISTORIA

Początek: 10 mln lat temu lub 130-60 tys lat p.n.e

Wyznaczenie początkowej daty przysparza problemów:

- Jeżeli za początek prehistorii przyjmiemy pojawienie się hominidów (zwierząt człowiekowatych) to można przyjąć, że prehistoria zaczęła się 10 mln lat temu.
- Jeżeli za początek przyjmiemy pojawienie się gatunku Homo sapiens sapiens (czyli naszego gatunku) to trzeba datować na 130-60 tys. lat p.n.e.

Koniec: moment pojawienia się pisma czyli ok. IV tysiąclecia p.n.e.

STAROŻYTNOŚĆ

Początek: IV tysiąclecie p.n.e (około 3500 r. p.n.e.) – wynalezienie pisma (pismo klinowe Sumerów)

Koniec: najczęściej przyjmuje się datę 476r. (upadek cesarstwa zachodniorzymskiego – zdobycie Rzymu przez króla Wizygotów – Odoakera, obalenie małoletniego cesarza Romulusa Augustulusa – ostatniego cesarza Rzymu;)

Proponowane są też inne daty końca starożytności (daty i wydarzenia oznaczone gwiazdką * obowiązują gimnazjalistę):

- 313 r. - ogłoszenie edyktu mediolańskiego *
- 370 r. - pojawienie się Hunów w Europie; początek wielkiej wędrówki ludów *
- 395 r. - śmierć cesarza Teodozjusza Wielkiego i podział cesarstwa rzymskiego na wschodnie i zachodnie *
- 481 r. - przejęcie władzy w państwie Franków przez Chlodwiga *
- 527 r. - objęcie rządów cesarskich w Bizancjum przez Justyniana Wielkiego,
- 622 r. - ucieczka Mahometa z Mekki do Medyny *
- 800 r. - cesarska koronacja Karola Wielkiego *

ŚREDNIOWIECZE

Początek: 476 r. (upadek cesarstwa zachodniorzymskiego)

Koniec: XV w. (najczęściej jest podawana data 1453 r. - upadek cesarstwa bizantyjskiego)

Proponowane inne daty końca średniowiecza:

- 1270 r. - śmierć Ludwika IX i ostatnia krucjata,
- 1305 lub 1309 r. - objęcie tronu papieskiego przez, uległego wobec króla Francji, papieża Klemensa V; przeniesienie Stolicy Apostolskiej do Awinionu;
- 1348 r. - epidemia dżumy, zmniejszenie o 1/3 liczby ludności w Europie,
- 1450 r. - wynalezienie w Europie druku przez Jana Gutenberga *,
- 1492 r. - odkrycie przez Krzysztofa Kolumba Nowego Świata (m.in. Ameryki) *,
- 1517 r. - wystąpienie Marcina Lutra; ze względu na długotrwałe konsekwencje dla procesu rozwoju historycznego, data dobrze spełnia funkcję końca średniowiecza *

OKRES WCZESNONOWOŻYTNY

Początek: XVI w.

Koniec: XVIII w. (1789 r. - wybuch rewolucji francuskiej)

OKRES NOWOŻYTNY

Początek: koniec XVIII w.

Koniec: 1918 r. (zakończenie I Wojny Światowej)

DZIEJE NAJNOWSZE

Okres po zakończeniu I wojny światowej